

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „Kato. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil 74.

Štev. 215.

V Ljubljani, v sredo 20. septembra 1899.

Letnik XXVII

Situacija.

Spravna konferenca, katero je sklical predsednik pl. Fuchs, bo brezuspešna; to odseva iz vsega političnega časopisja. Grof Thun se je že peljal v Meran, cesarju poročat. Toda kljub temu razna znamenja kažejo, da popolnoma brezuspešen dr. Fuchsov korak vendar ne bode. Naivno bi bilo misliti, da je dr. Fuchs storil svoj korak, ne da bi bil preje vedel, da ima vsaj nekaj zaslombe na levi. Danes je že skoraj pribito, da avdijska Chlumeckaja, sestanek katoliške ljudske stranke, avdijska dr. Kathreina in korak dr. pl. Fuchsa — niso dejstva brez zveze mej sabo, temuč da so ta dejstva v sistematični zvezi mej sabo in da je dr. Fuchsov korak le del sistematične akcije, pri kateri ima še marsikdo svojo roko.

Levica se jasno deli v dva glavna dela: v transigenten in intransigenten. Prvi del obsega tiste stranke, ki želijo iz obstrukcije ven in ki imajo tudi pogum do tega koraka — drugi del obsega elemente, ki hočejo v obstrukciji vstrajati, bodisi, da jim iz taktičnih ozirov to prija, ali pa da nimajo poguma, slediti svojemu boljšemu spoznanju.

Vse kaže na to, da so transigentni elementi levice že vedeli za dr. Fuchsov korak in ga odobraval, preden je bil še storjen. Sicer bi bil ta korak težko umljiv. Upalo se je, da bodejo transigentni elementi na levi morebiti pripravili tudi večji del intransigentnih, da se vsaj brez preudara vdeležijo konference pri predsedniku. Danes je to upanje zginito. Morebiti niti jednega zaupnika levice ne bode h konferenci; morebiti da pridejo zastopniki krščansko-socialne stranke, ustavover-

nega veleposestva ali Mauthnerjeve skupine; uspeh konference bode v vsakem slučaju negativen.

Največja zmeta pa je, misliti, da bode potem akcija — koje del je dr. Fuchsov korak — končana. Ta akcija se bode marveč v drugi obliki nadaljevala. Na merodajnem mestu se hoče vrediti parlamentarnih razmer na temelju sedanje ustave. Na merodajnem mestu se dobro ve — in to je dosednji uspeh zgoraj označene akcije — da so transigentni elementi levice resno voljni in pod gotovimi pogoji tudi morebiti v stanu, obstrukcijo levice spraviti v tir normalne parlamentarne opozicije. Nekaj turbulentnih elementov bode seveda zmerom ostalo — toda za popolno zaviranje državnega stroja bodejo fizično in duševno preslabi. To vse je na najmerodajnejšem mestu znano — in veter tam veje odločno v smeri, poslužiti se transigentnih elementov levice za navedeno akcijo, in, kolikor mogoče, spolniti tudi pogoje, pod katerimi je posredovalcem uspeh mogoč. Prvi in glavni teh pogojev je menda sprememba vlade; vendar se — kljub upitju levičarskega časopisja — v tem pogledu ne ve nič gotovega. Važnejši, nego pisarjenje levih žurnalistov je postopanje mladotške stranke. Ta stranka je glede na sedanji položaj storila ukrep, kojega nekako odločna oblika skoro napravi vtis, da smatrajo češki poslanci položaj več ali manj kot zgubljen in si že pripravljajo svojo opozicijsko pozicijo, svoj »Fort Chabrol« za vse slučaje.

Mogoče toraj, da se v kratkem izvrši preobrat v osehah, ki vodijo državno krmilo.

V teh razmerah je položaj naših poslancev

in sploh »Slovanske krščansko-narodne zveze« zelo težaven. Možem, ki vodijo to parlamentarno skupino, bode treba velike zaloge previdnosti in modrosti. Največja napaka bi pa bila, v teh razmerah postavljati »postulate«. Kedo naj jih izpolni? Vlada in desnica danes ne moreta ničesar spolniti. To je suh faktum! Ali se n. pr. od smrtno-bolnega človeka zahteva, naj vzdiguje težka bremena? Danes ni naloga naše delegacije, postavljati postulate, ki so itak znani — temuč gledati, da si za bodoče čase osigura primerno pozicijo v parlamentu in nasproti vsakteri vladi. Najbolje je seveda, če se ohrani sedanja vlada — ker kaj boljšega za njo gotovo ne pride! Če pa to ni mogoče, potem treba preskrbeti se za vse slučaje.

In to je preskrbljeno najbolje s tem, da naša delegacija vstraja pri desnici, dokler obstoji — da si pa za mogoči slučaj razdružitve desnice varuje popolno svobodo akcije. Naša delegacija ne sme imeti nič družega in pravi nič družega pred očmi, nego: varovati interese svojih volilcev. Ti interesi zahtevajo nujno, da se parlamentarne razmere sanirajo. Aktiven parlament, to smo že opetovano pisali — pomenja za nas v vsakem slučaju veliko ugodnost. Brezparlamentna doba pomenja absolutizem sovražne nam birokracije. Normalno poslujoč parlament nam vsaj da priliko in možnost, nekoliko zavirati samooblast birokracije. V nešteti slučajih morajo vendarle vpoštevati vsaj naše glasove! Da pa so ti glasovi tudi v pripravljajoči se najnovejši situaciji važni, dokazuje okolnost, da se že kar naprej od te in one strani razpolaga z našo kožo. Za to se lepo zahvalimo. Z našo kožo bo-

LISTEK.

Parabole.

Spisal J. Jørgensen.

(Dalje.)

Senca.

... der That von Deinen Gedanken. Heine.

O polnoči je pozvonilo na pesnikovih vratih. Vzdignil se je od svojega burgundca in svojih cvetic in svojega tintnika ter odšel ven, da bi odprl. Seboj je vzel svetilko in jo držal pred seboj.

Zunaj pred stopnicami je stal dolg, suh, mlad mož s širokim klobukom na glavi. Dasiravno je bila silno mrzla zimska noč, ni imel mladi mož plašča. Majhen, kratek zapet jopič se ga je tesno ovijal in ovratnik je imel potegnjen preko ušes.

Povedal je pesnikovo ime in prosil za kratek razgovor. Pesnik je spustil tujca naprej in sam je za njim vstopil. Tukaj sta torej sedela skupaj v pesnikovi sobi — na mizi so stale cvetice, burgundec in tintnik. Mladi mož je strmel nepremično v te stvari. Pesnik je šel še po jeden kozarec ter natočil težkega vina svojemu čudnemu gostu.

»Tako izgleda torej pri Vas«, je rekel tujec naposled z vzdihom, ki je izražal zadovoljstvo, ter je pogledal skoro oboževalno pesnika. »Prišel sem, da to vidim, predno umrjem«.

Pesnik postavi steklenico naglo na mizo, da je kristalno steklo zazvenelo. »Ali ste bolni, mož?« ga vpraša.

»Čisto dobro mi je«, odgovori tujec. »Mojemu telesu ne manjka ničesar. Le duša je, ki ne more več. Sedaj grem, da umrjem, prej sem pa hotel še Vas videti. Zato sem pozvonil o tako čudnem času pri Vas«.

Tujec je pil iz svojega kozarca, glas se mu je nekoliko tresel, njegovo obličje je bilo zelo blede. Moral je biti star kakih dvajset let, in v njegovem vedenju in njegovih potezah je bila neka daljna podobnost s postavo in obrazom pesnikovim. Izgledal je, kakor bi si bila nekoliko sorodna.

»Vi ste človek, ki je bil za-me največ na zemlji«, je nadaljeval tujec. »Prebral sem vse Vaše knjige, prebiral sem jih vedno in vedno. Cele strani in cele pesmi znam na pamet. Svoje resnično življenje sem živel v Vas in z Vami«.

»Kaj pa ste?« je vprašal pesnik, čutil pa je takoj sam, kako neumno je bilo njegovo vprašanje. »In zakaj me doslej niste nikoli obiskali?« je pristavil.

»Saj tega ni bilo potreba«, je odgovoril. »Poznal sem Vas dosti dobro, morda še predobro. Zdaj sem le še želel, da bi bili Vi poslednji človek, katerega vidim, in ta prostor poslednja človeška soba, ki me je vsprejela pod streho. Hotel sem, da bi se vršil pogreb iz te hiše«.

Tujec je pil in nadaljeval:

»Kaj sem bil v življenju, prašate! Ali ni to čisto vse jedno? Morda sem stal vso svojo mladost za mizo v nizki in prašni prodajalni in prodal vsake pol ure kako oguljeno knjigo ubogemu študentu, vmes pa škilil na ozko, umazano ulico, kjer se je med kamenjem zbirala deževnica v rumene luže ... Morda to, morda kaj družega ... Morda sem hotel nekaj pesniti, pisati, postati velik mož — kakor Vi ...

»Spominjam se, ko sem Vas videl prvokrat v majhnem pokrajinskem mestu. Potovali ste tam skozi. Dežela je bila takrat polna Vašega imena — vsi so se ali jezili nad Vašim pohujševanjem ali pa so bili za Vas navdušeni. Mi, ki smo bili mladi, smo obstopili v sklenjenih vrstah vašo poezijo kakor svojo zastavo«.

»Videl sem Vas na mestnem trgu, ko ste prišli iz hotela; voz je stal pred vrati in čakal. Prišli ste z dvema damama, katerima ste odprli vrata pri kočiji; potem ste stopili sami na voz, lepi in krepki, dobro oblečeni, poživljeni z jelom

demo o pravem času sami razpolagali in gledali pri tem izključno le na naše interese.

Kar se zlasti katoliško-narodnih poslancev tiče, smo uverjeni, da se ne bodo dali premotiti po nikakih frazah. Oni imajo zastopati, in sicer brezozirno zastopati vevlažne interese naroda, pred vsem življenjske interese zatiranega kmetskega ljudstva in drugih produktivnih stanov. Preko teh svetih interesov ne preide katoliško-narodna stranka nikdar na dnevni red. Baš v tem pogledu pa čaka parlament cela kopa resnega dela, — dela, pri katerem so interese vse narodnosti. Mi Slovenci toraj ne bomo zavirali reaktiviranja parlamenta — a vedeli bomo svoje stališče varovati!

Kutnogorska obsodba.

K. Kutnogorsko sodišče je prošli teden postalo svetovno znamenito. Uradni brzojav, ki poroča sicer o potovanju malone vsakega biriča, ki točno zabeležuje, če se kak češki in nemški dijak kje po noči zlasata, ki pomaga slepariti srbskemu Milanu avstrijsko ljudstvo, ki je o Dreyfusovi židovski umazaniji polnil časopisom cele strani, se ni menil za dogodek, ki je v resnici neizrekljivo pomenljiv za krščanske narode, a s tem mu ni skril elementarne sile, s katero se drami ob njem krščansko ljudstvo. Dokazalo se je v Kutni gori za celi svet, da so židje zato, da bi dobili krščansko kri, mersarski zaklali ubogo krščansko mladenko.

Ob tem dogodku nočemo dokazovati, kako se je očito, tako rekoč uradno potrdilo očitjanje, da rabijo židje krščansko kri. Tudi to nam ni na mari, da bi opisovali s tem dogodkom utemeljenost in potrebo antisemitstva. Vsega tega nam ni treba. Naše stališče proti židovstvu je že izdavana dognano in v tem oziru nimamo nič novega povedati svojim bralcem.

Pač pa moramo razglobiti politiški pomen kutnogorske obsodbe, ki se nikakor ne tiče samo obsojenega umazanega židovskega »schnorrerja«, marveč ki sega globoko v javno življenje. Poglejmo!

Žalostne politiške razmere v naši državi so pred vsem židovsko liberalno delo, ne samo zato, ker so nujen sad naše liberalne ustave, marveč še neposredneje. Schönerer bi ne bil s svojimi soprismodami nič družega, nego neškodljiva »komiška figura« v avstrijski državni zbornici, ko bi ne bilo židovske pomoči. Tudi nemškonacionalna stranka bi sama nikoli ne bila prišla do takega pomena, ko bi ji židovski liberalci ne pomagali. Židovstvo s svojo denarno močjo v najvišjih krogih, s svojim časopisjem, ki preprega celi svet, z nebrojnimi plačanimi pomagači in agenti javnega mnjenja je spravilo »jezikovne naredbe« do tolike vrednosti, da »vsled njih« propada parlamentarstvo in se seseda država sama.

in vinom, smejali ste se in govorili. Vaš voz je šel tik mene, videli ste svoje občudovanje, in vrgli ste mi hipen, dobrohoten pogled — kakor beraču vinar...

»Zdaj vem, da ne bodem pesnik, a takrat tega nisem vedel. Mislim sem, da postanem to kakor Vi, ker sem mogel občutiti, kar ste Vi izražali.

»Menil sem, da je odmev v meni glas moje lastne harfe.

»Ah, Vi ne veste«, je nadaljeval tujec, in njegov glas je rasel in postajal močnejši, »Vi ne veste, kaj delate, ko tukaj sedite in pišete, in ko kipi Vaša duša vinske in nočne moči. Vi ne veste, koliko človeških usod — z jedno samo vrstico na belem papirju — preobrazite, ustvarite, spremenite; Vi ne veste, kako mnogotero človeško srečo Vi ubijete, kako mnogotero smrtno obsodbo podpišete — tukaj, v svoji tihi samoti, pri mirni svetilki, med cvetličnimi čašami in steklenico burgundca...

»Pomislite, da mi drugi to živimo, kar vi pesniki pišete... mi smo taki, kakor nas vi ustvarjate... Mladina ponavlja kakor senca vašo poezijo. Mi smo čisti, ako ste vi, nenravni, ako vi hočete. Mladi možje verujejo in zatajujejo, prav kakor vi verujete in tajite. Mlada dekleta so pošena ali zanikerna, kakoršne so ženske, katere vi poveljučujete...«

(Konec prih.)

Ko bi ne bilo teh naredeb, bi seveda zadostovala magari tudi celjska gimnazija. Brez židovske pomoči bi bila obstrukcija nemogoča; otrovanost in zastrupljenost v ljudstvu bi ne bila dosegla tolike stopinje.

Kalkulacija židovstva je bila ta-le: Antisemitizem se širi. Osvojil si je že Dunaj, in sicer ne samo z motnimi konturami kakega abstraktno sestavljenega programa, marveč z dobrim in izrazitim krščanskim geslom. Vedno bolj napreduje. Vlada se mu ne upa do živega. Badeni je sicer nekaj časa zadrževal županovanje dr. Luegerja, toda ustavil ga ni. Treba je vlade, ki bo stopila na glavo krščanskemu antisemitskemu gibanju. V to je jedina pomoč, da se židovstvo postavi na skrajno nemškonacionalno stališče. S tem obrne nekaj časa pozornost od sebe in medtem pripravi tla za vlado, ki ji bo glavna naloga streti vzlasti v glavnem mestu cesarstva krščansko protižidovsko gibanje.

Da so tudi krščanski socialisti sami pomagali obstrukciji, dasi so jo načelno zametali, ničesar ne dokazuje. Njihova opozicija nasproti vladi je imela vzlasti v ogerski nagodbi stvarno v njihovem programu upravičeno podlago. Tudi druge stranke so imele vsaj nekaj, če tudi nerazumnih načelnih razlogov za svoje početje. Če se sedaj upirajo vladi po § 14., če pobijajo davek na sladkor itd., ima to nekaj smisla, dasi pri tem kažejo grozno nedoslednost.

Židovstvo in stranke v njegovi službi: — kapitalisti, brez srca za ljudstvo, brez brige za njegovo svobodo in njegove pravice, pa kriče v splošni zmedi v eno mer: Proč z ministerstvom! »Proč z Badenijem«, so rujovali, kakor sedaj rujujejo »proč s Thunom«. Tako spričujejo, da jim ni na drugem, nego da dobe svoje ljudi na ministerske sedeže, ljudi, ki bodo v prvi vrsti planili na razširjajoče se antisemitstvo. Zato so tudi s svojimi spletkami znali za nekaj časa buriti svet s Chlumeckym. Smešno! Mož, ki ga sovražijo kršč. socialci, ki ga ne marajo nemški nacionalci, iz katerega se norčujejo Schönererijanci, naj vlada v Avstriji ravno zavolj njih. Zastopnik po številu in inteligenci v zbornici jetične liberalne stranke naj stopi h krmilu državne ladije! Komu na ljubo? Nikomer drugemu, nego židovstvu in drhali, ki se ob njem vzdržuje.

V Avstriji je vse mogoče in morda ni mnogo manjkalo, da se ni sponesel židovski račun, ki bi bil pred vsem blamiral državno-zborsko manjšino samo, kakor jo je osramotil že s tem, da je stopilo Chlumeckyjevo ime v njeni zvezi vsaj za nekaj dnij v ospredje.

Kutnogorska razsodba je v tem oziru prižgala novo svetlo luč krščanskim narodom. Oživila je zavest, da se sredi med njimi potika tujec, ki je tisočletno gostoljubnost njihovo zlorabljal zato, da jih je gmotno in npravno vsuževal, ki vračuje prejete dobrote s tem, da sovraži krščanstvo in krščansko ljudstvo z zverinskimi strastmi, ki v tem sovraštvu kolje nedolžne kristjane in oskrunja njihovo kri. Ta zavest ima že s svojo negativno stranjo obilo npravne vsebine; še več pa v svojem pozitivnem delu. Ne samo odpor židovstvu, marveč tudi idejo krščanske vzajemnosti bo vzbudil tragiški dogodek v Polni. S tem so pa zavržena tla, na katerih je prostora za vse brez boja na življenje in smrt, prostora za pošteno, odkrito medsebojno tekmovanje vsem stanovom in narodom.

Oj, globoko so nam zabili zavest krščanske vzajemnosti! Zdelo se je skoraj, da je nikjer več ni. In s to pozabljenostjo so bile pozabljene tudi npravne sile v javnem življenju.

Prisiljeno, uradno so se ponavljala razna gesla, ki so imela na videz npravni, idealni značaj, ob katerih je pa vsak kaj družega mislil in s katerimi se je bohotno plodila samo brezvestna hinavščina in lokavost. »Narodnost« —, čemu vsemu mora služiti? »Skrb za javni blagor«, »svoboda«, »jednakost« — koliko licemerstva, koliko umazane sebičnosti se pokriva s temi načeli! »Lojalnost«, »domovina« — zakrijmo si oči, ko si v duhu predstavljamo, kako se naglašajo take besede, in kako se v resnici dela.

Krvavo nam je treba, da se odgrebe gramoz, ki je toliko časa pokrival prave npravne sile krščanskemu ljudstvu. Zakopane so, a umrle niso in njihova zmagovita moč se bo pokazala brž, ko se razbije skorja, ki jih vklepa. Upajmo, da pri

tem ne bo najmanjšega pomena kutnogorska sobotna obsodba.

Zaupni shod dne 14. septembra v Mariboru.

(Izv. poročilo.)
(Konec.)

Predno je pretekla ura počitka, se je napolnila dvorana. Predsednik nato naprosi poročevalca, g. I. Somreka, da poroča o konsumnih društvih. Govornik utemeljuje potrebo konsumnih ali zavžitnih društev prvič v onih krajih, kjer nimamo narodnih trgovcev, drugič v onih, kjer so slovenski trgovci, pa s svojimi visokimi cenami na jedni strani in s slabim blagom na drugi strani slepe ljudstvo, in tretjič, kjer je veliko delavcev. Zato predlaga on, da se sprejme naslednja resolucija.

Zbrani zborovalci uvidijo potrebo snovanja zavžitnih društev, kjer to zahtevajo krajevne razmere. Zato sklenejo, da se volajšavo nakupovanja v zvezi z drugimi zadrugami napravi v Mariboru posredovalno središče in skladišče, da posestniki lahko prodajajo svoje pridelke, in da na drugi strani kmetje in delavci lahko naročujejo potrebno blago pri društvu.

Predlagana resolucija se je sprejela brez vsake daljše debate.

Po tej točki poroča g. J. Kržišnik o organizaciji obrtnikov in rokodelcev. Isti naslika, kako naj se združujejo rokodelci v zadruge, katere tudi država zelo rada podpira. Za posamezne stroke malih obrtnikov so na Dunaju posebni strokovni kurzi, katerih se lahko vsak obrtnik udeleži. Da se mu to omogoči, dobi navadno še državno ali pa deželno podporo. Ako bodo obiskovali mali rokodelci pridno te kurze, se družili v zadruge in se skupno prizadevali izdelovati boljše blago, kakor ga izdelujejo tvornice, potem je mogoče, da se reši pogina stan malih obrtnikov. Živahno odobravanje sledi lepemu govoru. O organizaciji delavskega stanu poroča g. M. Matek, kateri nam v poljudnih besedah razloži, kako naj se organizuje delavski stan, in predlaga, da se sprejme naslednja resolucija.

1. Zaupni shod dne 14. sept. 1899 priporoča za organizacijo delavskega stanu sledeča društva: a) društva za rokodelske učence in mladeniče; b) društva rokodelskih pomočnikov; c) delavska društva za industrijske in kmečke delavce.

2. Vsako delavsko društvo naj bo samostojno in naj se osnuje na najširši podlagi. Za vsa delavska društva pa naj se ustanovi »Zveza nepolitičnih društev katoliških delavcev za Lavantinsko škofijo«, ki naj skrbi, da se obstoječa društva vzdržujejo in krepijo, nova ustanavljajo in se zagotovi pravna pomoč v mezdnem sporu ali sploh v prepirih, ki izhajajo iz delavne pogodbe ali iz varstvenih postav za delavce.

Ko se podpredsednik, g. dr. Jankovič, zahvali govorniku za podučljivi govor, otvori debato. V isto posežeta gospoda Korošec in Podgorc. Prvi predlaga, da naj se loči že takoj društva rokodelskih učencev in ista pomočnikov strokovno, drugič da naj se še nikar ne prične z organizacijo kmečkih delavcev, ker ista do sedaj pri nas ni potrebna, ako si ogledamo družino našega kmeta, kateri ne dela skoraj razlike med svojimi otroci in posli. Gospod Podgorc poda nam sliko naših kmetskih delavcev, kako je iste težko dobiti, ker vsi žele v mesto ali pa v tvornice. Nato se predlaga konec debati, na kar gospod govornik še enkrat utemeljuje svoje predloge, kateri se soglasno sprejmejo.

Nato predsednik omenja, da so smatrali sklicatelji ženski spol enakopraven možkemu in so tedaj naprosili gospodično F. Štupca, da poroča o ženski organizaciji in patronažah na današnjem zaupnem zходу, in naprosi imenovano gospico, da prične z imenovanim poročilom.

Gospica F. Štupca se zahvali najprvo za podeljeno besedo omenivši, da je sprejela z veseljem

povabilo in da je stranka krščansko-socialna prva med slovenskimi, katera pripozna pravice ženskemu spolu. Potem nam poda lepo navodilo, kako naj se organizira ženski spol, popiše, kako delujejo na Dunaju patronaže za delavke in otroke delavcev. Gospici bi bili jako hvaležni, ako priobči svoj govor v kakem slovenskem listu. Koncem govora predlaga, da se sprejme naslednja resolucija:

1. Trdna organizacija slovenskih krščanskih žen je v poboljšanje socialnih razmer pri nas po vsem slovenskem delu Štajerskem, kakor tudi v procvit narodnih teženj neobhodno potrebna.

2. Da se to doseže, delujejo naj naši Spodnje Štajerski časopisi, kateri naj s primernimi članki razširjajo omenjeno idejo; ko je primerno dozorela, naj se skliče shod slovenskih kršč. žen.

3. Omenjena organizacija naj se ozira:

1. Na razširjanje krščanskega narodnega duha, principijelne zavednosti med slov. žentvom,

2. ustanovitev patronaž za delavke ali otroke delavcev,

3. razširjanje dobrih časnikov in knjig, brošur, spisanih v omenjeni namen, boj proti nenravnemu slovstvu — tudi slovenskemu,

4. boj proti postavno dovoljeni nenravnosti,

5. varstvo slovenskih poslov,

6. podpora domačih trgovcev in obrtnikov.

Burno odobravanje sledilo je res lepemu govoru, katerega konečne resolucije so bile sprejete po kratkem razgovoru, h kojemu sta se oglasila gospoda Korošec in Matek.

Ko se je sprejela imenovana resolucija, sledilo je poročilo o društvu družinskih poslov in časništvu za delavsko organizacijo in se je sprejela sledeča resolucija:

»Današnji shod iskreno priporoča krščansko-socialen delavski list izhajajoč v Ljubljani, da ga vsi somišljeniki podpirajo gmotno, duševno in da ga vneto širijo vsi povsod.

2. Vsi rodoljubi se prosijo, da v bodoče s pomnoženo eneržijo širijo vse naše dobre krščanske časnike, delavske in kmetijske.

Nadalje:

a) Naj se v kratkem sestavi in objavijo po časnikih pravila »Čebelice« ali društvo za varčenje v najmanjšem obsegu, ki naj bodo zvezana z denarnimi zavodi in našimi delavskimi in bralnimi društvi.

b) Naša bralna društva naj v bodoče skrbijo tudi za poduk v socialnih stvareh; zato naj prirejajo pridno podučne shode in skrbijo bolj za primerne knjižnice.

Vse predlagane točke se sprejmejo brez vsake daljše debate in se preide k zadnji točki dnevnega reda. Tu je ustanovitev socialno-političnega društva za celi Štajer. Pri tej točki predlaga predsednik, da naj se združijo posamezna socialno-politična društva v zvezo, kateri naj bode sedež Maribor, kar se soglasno sprejme.

Po končanem vsporedu zaključil predsednik ob šesti uri popoldne zborovanje in se zahvali navzočim za vdeležbo in jih prosi, da naj vsak po svoji moči pripomore, da se lepa načela tudi izpolnijo. Ko se še zahvali gospod Kržišnik gospodu Mateku kot sklicatelju shoda in predsedniku za tako lep in podučljiv shod, se razidejo vdeleženci, kateri so pri celem shodu vstrajali z največjim zanimanjem, kar nam je že v naprej porok, da so pripravljeni tudi za požrtovalno delo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. septembra.

Spravno vprašanje. Sklepi mladočeške državnozbornske in deželnozbornske delegacije so grozno razburili nemško-liberalne in nacionalne elemente v Avstriji. Vtis, ki ga napravljajo njihova glasila na treznega bralca, je popolno tak, kakor da bi bili ti krogi pred obelodanjenjem teh sklepov vsi vneti za spravo z avstrijskimi Slovani in da so jim še le ti sklepi odprli oči in jim pokazali pot, ki naj jo hodijo ti ljudje. In vendar se v teh sklepih ne pove nič novega, kar bi že ne bilo znano avstrijskim politikom, ter se kaže v njih, da so češki zastopniki prej ko slej vneti za pametno in pravično spravo. Vsa razprava na

zadnjem praškem sestanku kaže na veliko prijenljivost. In vendar je ravno to v nemško radikalnih krogih pravi kamen spodtike! Dunajska židinja iz Fichtegasse piše mej drugim: Po shodu čeških zastopnikov je že a priori izključeno vsako sporazumljenje. In resolucije je jasno dokazano, da bi bila konferenca povsem brez pomena, ker Čehi naravnost zahtevajo, naj se nemška opozicija pokori njih komandi. Ako nemške opozicijske stranke v zadevi pravne konference še sedaj niso prišle do konečnega sklepa, jih mora dovesti do tega na shodu vsprejeta resolucija. — Še bolj razburjeni, seveda na videz, so duhovi okolu »Ostd. Rundsch.« Wolfovo glasilo najpreje jemlje na znanje omenjene sklepe, potem pa patetično nadaljuje: »Sedaj bi radi poznali nemškega poslanca, ki bi ga še količkaj vleklo na Dunaj k dr. Fuchsovimi konferencam, kjer bo razgovor samo o čeških »predrznih« zahtevah, ki bi sedaj ne uvidel, da je bilo vse skupaj že iz početka nič ko švindal. Kakor nam poročajo, stavljal bo na shodu levičarskih klubovih načelnikov jeden poslanec predlog, naj se odkloni dr. Fuchsovo povabilo ravno z ozirom na sklepe Mladočehov in naj se pove katoliški ljudski stranki jedenkrat za vselej, da je že davno znano njeno izdajalsko (!) počenjanje.« Tako Schönererjansko glasilo, ki, mimogrede bodi omenjeno, že iz prakse pozna pomen besede »izdajica«. Taka je toraj sodba o bližnji pravni konferenci onih elementov, ki pri vsaki priliki prihajajo na dan s svojo »spravoljubnostjo« in so vsi vneti za redno delo v parlamentu. Po pisavi teh listov sklepajo, dr. Fuchs res ne bo dosegel svojega namena, a doseglo se je s to akcijo vendar toliko, da je vsak trezen opazovalec prišel do prepričanja, kdo ne mara miru v Avstriji in kdo je največji prijatelj stiskanega njenega prebivalstva.

Naravna rešitev krize v Avstriji. Izpod peresa nekega odličnega avstrijskega državnika, ki ima svoj sedež na desni strani zbornice in je s svojim vplivom neki precej pripomogel pri rešitvi nagodbenega vprašanja, prijavlja »Pester Lloyd« članek pod gorenjim naslovom, v katerem se daje nekaj nasvetov za naravno rešitev avstrijske krize. Glavna misel tega članka, ki ga je, kakor pravijo, spisal bivši finančni minister Bilinski, obstoji v tem, naj se prepusti rešitev vladi, izhajajoči iz zbornične večine. Vlada naj bi bila tako sestavljena, da bi ji zaupale vse desniške stranke, in samo s svojim načrtom naj bi dokazala opoziciji, da hoče ustreči upravičenim zahtevam Nemcev in da bo vladala strogo ustavno. Taki vladi bi tudi Čehi radi zaupali in radi toliko žrtvovali, kolikor bi bilo potrebno, da se zadovolji narodna zavest nemškega naroda. Na ta način bi se ob enem z odpravo jezikovnih naredeb doseglo tudi sporazumljenje za splošni jezikovni zakon. Vsa druga akcija naj se prepusti deželni zborom. V državnem zboru bi se moralo doseči sporazumje le še glede nekoliko strožje interpretacije paragrafa 14. in spremembe poslovnega reda. Definitivno bi bilo treba rešiti tudi avstro-ogersko nagodbo. — S tem načinom »naravne rešitve« pa menda nihče ne bo zadovoljen. Nemci se norčujejo iz domnevanja, češ, da se bo opozicija ustrašila že samega programa. S programi, piše neki nemški opozicijski list, ni prav nič pomagano. Badeni in Thun sta tudi imela svoja programa, ki sta pa takoj prišla ob vso veljavo, ko se je pričelo z napačnim koncesijskim sistemom. — Pa tudi Slovani, posebno še Čehi in Jugoslovani, ne morejo biti zadovoljni s takim načinom. Da bi jim ugajala vlada, ki bi s koncesijskim sistemom hotela ustreči Nemcem na račun Čehov in drugih Slovanov, o tem »Pester Lloyd« ne bo kmalu prepričal pravega zastopnika na desnici.

Pred belgrajskim naglim sodom so pričeli včeraj govoriti zagovorniki raznih zatožencev. Vsi zagovorniki so dokazali nasproti famozni obtožnici državnega pravdnika in še bolj famoznemu dokazovanju glavnega prokuratorja, da se tekom razprave ni dovedel niti jeden dokaz za obstoj zarote in prestopek veleizdaje. Dokazalo se je nadalje tudi, da mej atentatom in domnevano veleizdajsko afero ni niti najmanjše zveze in da ni niti jednega obteževalnega dokaza. Podanih je bilo sicer nekaj dokazov, ki pa nikakor ne mo-

rejo biti merodajni. Knezevič, ki je trikrat spremenil svojo izpoved, in izjave nekaterih krivih in podkupljenih prič pač ne morejo biti merodajne za obtožbo. Upanje je, da bodo v tem smislu govorili zagovorniki tudi vseh ostalih obtožencev, žal, da vsi ti protidokazi ne bodo dosti ali pa prav nič vplivali na sodnike-vladinovce, ki imajo že davno predpisano obsodbo v rokah.

Bebel o francoskem ministru Millerandu. Znano je, da je zavlada mej francoskimi socialisti velik razpor povodom imenovanja njih voditelja Milleranda za trgovskega ministra. Jeden del socialistov, njegovih ožjih prijateljev, je zadovoljen s tem Millerandovim korakom, češ da se bo tem potom kolikor toliko zboljšalo stanje nižjih stanov v Franciji in vlada ne bode tako strogo postopala proti socialcem-revolucionarjem, drugi del, precejšnja večina, se pa nikakor ne more sprijazniti s to mislijo. Kako sodijo ti krogi o ministerstvu Millerandovem, je razvidno iz odlomka članka, ki ga je spisal socialistički vodja Bebel. Ta mož pravi mej drugim: Sodelovanje buržoazijskih strank s soc. demokrati je dovoljeno povsod, kjer zahtevajo to interesi poslednjih in kjer ti s svojo lastno močjo ničesar ne morejo doseči. V Dreyfusovi zadevi so se socialni demokrati morali (!) postaviti na stran zagovornikov resnice in pravice. Nasprotno pa nikakor ni odobravati Millerandovega vstopa v sedanje ministerstvo. Še celo v konkretnem slučaju, da bi bil Millerand radi Dreyfusa vstopil v vladni kabinet, bi si moral izposlovati dovoljenja svojih sodrugov. Sploh pa smejo socialisti vsprejeti ministerski portfelj le tedaj, ako ga jim, kakor v Švici, ponudijo naravnost volilci sami. V buržoazijskem ministerstvu pa silijo taki člani svojo stranko le k nedelavnosti in preprirom, in to celo tedaj, ako ne vsprejmo političnega portfelja. — Tako Bebel. No, Millerand ga sedaj ne posluša. On je prišel do dobrega kruha in se v pest smeji svojim »sodrugom«, ki se prepirajo radi njegovega ministrovanja.

Slovstvo.

Razlaga novega Velikega Katekizma, potrjena od vseh avstrijskih škofov, zbranih na Dunaju 9. aprila 1894. — I. del. — Spisal in založil dr. Ivan Križanič, kanonik in profesor v Mariboru. Natisnila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Kanonik Križanič, priznan nabožni pisatelj, se je lotil tega težavnega, a prepotrebne dela, in pokazal se je v tem pravega mojstra. V prvi vrsti mu bodo hvaležni za to delo kateheti, katerim je knjiga namenjena. V predgovoru pravi pisatelj: Katehetom bo »Razlaga« gotovo dobro došla, da se morejo točneje in ročneje pripravljati na krščanski nauk. Tudi zato jim bo »Razlaga« ugajala, da besede in stvar vedno z istimi razlagajo in pojasnujejo, kar je gotovo potrebno, če hočemo uspešno učiti. Pisatelj zagotavlja, da se bode zelo trudil po svoji moči zadovoljiti katehete, ki si nujno žele pomočne knjige za katekeze, in da bode predmet priprosto, poljudno in porabno razjasnjeval, vedno le v duhu svete katoliške cerkve. — Mil. knezoškof lavantinski prav toplo priporoča in blagoslovja to izvrstno knjigo. — Prvi del obsega tri poglavja: o veri in apostolski veroizpovedi, o upanju in molitvi ter o ljubezni in zapovedih; knjiga meri 335 strani in stane 1 gld. 60 kr. — Gospodje kateheti si jo bodo gotovo omislili vsi brez izjeme.

Pravila društva »Zbor svečenikov sv. Pavla« v Trstu. — V Trstu se v kratkem osnuje duhovniško društvo, čegar namen bo, da se duhovniki medsebojno spoznavajo in občujejo; da širijo in utrjujejo ljubezen med sodrugi in višjimi predstojniki; da se medsebojno izobrazujejo, da branijo in pospešujejo koristi in pravice duhovnikov ter da skrbijo za ustanovitev pobožnih bratovščin in razširjujejo že obstoječe. — Pripravljalni odbor je izdal te dni tiskana pravila, katera je ces. namestništvo že potrdilo.

Glasba.

Litanije v čast presvetemu Srcu Jezusovemu. Zložil Fr. Ferjančič, kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani.

V tej olajšani, avtografirani II. izdaji litanij izpremenil je g. skladatelj delo tako, da je iz prvotnih 5 invokacij izpustil 2; a na zadnji strani je priobčil vse, da jih bolj izurjeni pevci še vedno zamorejo uporabljati.

Litanije se odlikujejo vključno nameravani pri prostosti po jako pobožnem in cerkvenem duhu, bogati menjavi v invokacijah in responzorijih, ter so pri vsem tem tako lahke, da jih zamore peti vsak cerkveni zbor četveroglasno ali celo enoglasno z orglami. Zlog teh litanij je čist, tekočih melodij in dobre harmonizacije. Veliki in mogočni oboki pri mali stavbi sicer niso mogoči; cerk. glasbenika pa bodo razveselili tudi glasbene oblike v malem okvirju, ki so zdravega glasbenega mišljenja in izvirajo iz pobožnega srca.

Priporočam to delo, ki se dobiva pri g. skladatelju izvod po 10 kr. s poštnino vred, prav iskreno. Fajgelj.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 20. septembra.

Idilično življenje ljubljanskega občinskega sveta se je včeraj zopet pričelo. Stari možje so zopet skupaj in lepo sami med seboj. Prišli so skoraj vsi, modrih obrazov še bolj, nego po navadi, vsaj so potovali tekom zadnjih dni skoro po vsej Evropi in videli so zopet nebroj modernih stvari, katerih naša Ljubljana še nima. Modernost in modrost — bi zapisal nad vrata naše občinske posvetovalnice, tako si je že marsikdo mislil. Včeraj je bil v občinski svetovalnici menda prvi na mestu Jožef Turk. To znači cel program za bodočo sezono. Spodaj pod magistratom pred policijsko stražnico je čakal pričetka seje občinski svet. Prosenc v Malovrhovi družbi. In policaji so hodili mimo nju ter ju pozdravljali. Potem je prišel lepi Lovro Požar, za njim pa je prihajal dr. Tavčar s svojim Dimnikom. Prišel je župan. Prišlo se je življenje v zbornici. Zamek je na vse strani dajal informacije. Malovrh je konferiral najprej s Turkom, potem je pa osrečil z ogovorom še ostale obč. svetnike, ki so se mu preprijazno klanjali. Videlo se je vsem, da globoko časte napredno vero, ki ima tudi tri osebe: Tavčar, Hribar, Malovrh.

Zvonec zapoje. Župan otvori sejo. Zapisnikarjema imenuje občinska svetnika dr. Tavčarja in Gogola.

Župan naznanja, da je 18. septembra potom barona Heina položil pred prestol Nj. Veličanstva cesarja čestitke ljubljanskega mesta. Prečita došlo zahvalo. Naznanja, da je naučni minister podelil dr. Požaru odpust za tekoče šolsko leto, v namen, da vodi mestno višjo dekleško šolo in da mu dohodkov ni odtegnil. To je znatna pomoč, ker bi sicer mesto moralo vzdrževati dotično učno moč. Na predlog dr. Bleiweisov se izreče naučnemu ministru zahvala. Dalje naznanja župan, da se je obrnil na direkco juž. železnice in na železniško ministerstvo, ker je čul, da se pripravlja preuredba obratnega nadzorstva. Dobil je odgovor, da se pri tej preuredbi ne namerava nastaviti kak nov urad v Ljubljani.

Po teh naznanilih sledi dolg govor župana Hribarja, v katerem se je spominjal obiska Čehov na Slovensko in ni prav nič grajal, da so k vsprejemu v Ljubljani prišli samo trije obč. svetniki. Potem je župan dejal, da se je v sosednem Celju ob tem izletu dogodilo nekaj, kar je navada le med divjaki. O sramotnih celjskih dogodkih se je sicer že mnogo govorilo; ako se jih vendar tudi on dotika, zgodi se to radi tega, da z županskega mesta konstatuje, kak pojem imajo pravi in posili Nemci o honetnosti in gostoljubnosti. Nemška kultura si je s celjskimi dogodki zadala neizbrisen madež. Se bolj kot populično celjsko sodrgo, pa obžaluje postopanje tistih oblasti, ki niso hotele preprečiti takih prizorov. V severnem delu Češke pojavljajo se veleizdajske demonstracije Nemcev, tu na jugu pa napadi na Slovence, ker Nemci vedo, da bodo Slovenci v interesu Avstrije vedno najhujši protivniki velikonemške ideje. Ali pa ima morda to kaj posebnega pomena, da se ob zadnjih dogodkih kaže, da je Nemcem dovoljeno z lastno močjo iznebiti se nasprotnikov velenemške ideje, da bi potem lažje delali za to idejo. Pisalo se je zadnji čas o nameravanih demonstracijah proti Nemcem v Ljubljani. (Menda je kdo nalašč poslal v »Rdeči

Prapor« ono vest, da je mogel župan Hribar pokazati, kako bi rad ob enem po Nemcih udarjal in se jim laskal. Opomba poročevalca.) Župan Hribar je dejal, da bi se s takimi demonstracijami storila slaba usluga Ljubljani. Ako se Nemci ne razumejo na gostoljubnost, pa pokažimo mi, da gostoljubnost bolj razumemo. Izjavlja, da ljubljanska policija strogo pozna svojo dolžnost in da so naši nemški someščani pod njenim okriljem povsem varni. Opozarja ljubljanske Nemce, da tudi oni ohranijo mir s svojimi slovenskimi someščani, prosvedovanje proti samoslovenskim uličnim napisom pa miru ne pospešuje. Župan predlaga, da se imenom ljubljanskega obč. zastopa pošlje praškemu županu brzojavko, v kateri izraža soglasno ogorčenost ljubljanskega občinskega sveta nad sramotnimi celjskimi dogodki, ki naj tem tesneje spoje češki in slovenski narod proti temu, da se jima degradovana nemška kultura žal celo od merodajnih faktorjev usiljuje. Soglasno vsprejeto. (Konec prih.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. septembra.

(Presvetli cesar) je poškodovancem vsled povodnji na Štajerskem daroval 8000 gld.; dalje je daroval pogorelcem v Smercah na Koroškem 4000, za dobrodelna društva v Celovcu 2200, za cerkev v Porečah 300, za popravo cerkve M. B. na Otoku 300, za mestne reveže v Celovcu 1500, za reveže v celovski okolici 200 gld.

(Osebnosti.) Mnogoletni okrožni zdravnik v Žužemberku, g. I. Posch, je stopil v pokoj; na njegovo mesto je imenovan dr. Adolf Keyzlar, doslej eksternist v c. kr. bolnici v Pragi. — Drugo učiteljsko mesto na višji mestni dekleški šoli v Ljubljani je dobil g. učitelj A. Sitsch v Šentvidu nad Ljubljano. — Pisarnični načelnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu Fr. Koderman je imenovan višjim načelnikom.

(Ljubljanski občinski svet) je imel včeraj sejo, o kateri poročamo na drugem mestu. Skrajno nasprotstvo je pokazal proti uršulinski samostanski šoli, ki je prosila, da ji občinski svet povrne stroške, katere je vsled naročila mestnega šolskega sveta imela z zboljšanjem sanitarnih razmer v šoli. Najjasnejše je mnenje obč. svetnikov povedal dr. Bleiweis, češ »kaj nam to mari!« Občinskemu svetu torej ni nič mari, ako samostanska šola prihrani mestu ogromne izdatke za mestno dekleško šolo, in niti krajcarja včeraj ni hotel dati zato, da so se zdravstvene razmere šoli, katero obiskujejo hčerke Ljubljančanov, zboljšale. Na krivico, ki se je zgodila uršulinski šoli, opozarjal je svoje tovariše obč. svetnik Gogola — zamen.

(Kaničeno vmeščen) je bil danes preč. gospod Jožef Jaklič, župnik in duhovni svetnik, kot kanonik kolegijatnega kapitola v Novem mestu.

(Iz Celovca) smo prejeli daljše poročilo o cesarjevem bivanju v Celovcu. Poročilo zaradi tesnega prostora objavimo jutri, za danes le omenimo, da je cesar pri vsprejemu deželnih poslancev ogovoril tudi slovenska poslanca Grafenauerja in Murija ter da se je nepovoljno izrazil o »hajlanju«, s katerim ga pozdravljajo nemški nacionalci. Glede besed poslancu Ghonu, ki se je vladarju predstavil kot opozicionalec in kateremu je cesar dejal, da upa, »da pridemo zopet enkrat vkup«, niso tako umeti, kakor jih razlaga »Neue Freie Presse«, namreč da cesar hoče vladati z nemško opozicijo, tako kakor je sedanja, marveč s tako, kakor je omenil Ghon, da je zvesto udana cesarju, kar se pa o sedanjih hajlovcih ne more reči.

(Kranjska gimnazija) ima letos sedem razredov in šteje 478 učencev, prvih pet razredov ima vspelednice. Že sedaj se je pokazalo, da je šolsko poslopje pretesno.

(Židovski in slavofobni — »Slov. Narod«.) »La Pensee Slave« piše v številki z dné 16. sept.: Mi z žalostjo konstatujemo — malo pozno, to je res, vendar pa še o pravem času — da se je glavni slovenski organ »Slovenski Narod« v Ljubljani uvrstil mej liste židovskega in slavofobnega časopisja, ki hočejo na vsak način braniti izdajalca Francije, hudodelca Dreyfusa. Zadostuje brati uvodni članek omenjenega lista z zadnjega ponedeljka, da se prepričamo o dejstvu, da se tudi ta list kakor »Neue Freie Presse« na Dunaju in »Aurore« v Parizu dviga, da zagovarja človeka,

katerega so pošteni ljudje že davno obsodili. — Te besede lista »La Pensee Slave« potrjujejo, kar smo mi že opetovano pisali, in le veseli nas, da nam je ta potrditev došla tudi od te strani.

(Častnim občanom) je minolo soboto izvolil zastop občine dolenjevaške pri Ribnici veleč. g. župnika Josipa Jakliča, ki je imenovan kanonikom v Novem mestu, v priznanje velikih zaslug za župnijo in občino.

(V pridobninsko komisijo) so bili včeraj izvoljeni za tretji razred Fr. Schantel in Avgust Jenko, namestnikoma Ivan Bonač in E. Schlegel; za četrti razred Fr. Baraga in Ig. Čamernik, namestnikoma E. Franchetti in Fr. Zabukovec.

(Shod katoliškega polit. društva v Kozjem.) V nedeljo dne 17. septembra se je vršil v Kozjem obletni shod političnega društva za kozjanski okraj. Dasiravno je bilo neprenehoma, zbralo se je vendar na stotine naših vrlih kmetov od blizu in daleč ter so s tem pokazali, da se ne ustrašijo ne vremena, ne drugih ovir, če jih kliče voditelj na sestanek in razgovor. Prisrčno pozdravi predsednik Tomažič mnogoštevilne kmete, predstavi poslanca viteza Berkso, katerega pozdravijo zborovalci z gromovitimi živio-klici, ter resno-saljivo razvija delovanje političnega društva v pretečenem letu. Društvo je priredilo tri shode. V Kozjem in v Št. Petru sta se vršila shoda mirno, veličastno, a v Podčetrtku smo dregnili, pravi predsednik, v sršenovo gnezdo. Podčetrteški Nemci so se vzdignili ter pozvali vse germanstvo na odpor, češ, Slovenci nas izzivajo. Pa društvo se je vedno borilo le za staro geslo: Vse za vero, dom, cesarja, ter se trudilo, da bi povzdignilo slovenskega kmeta do prave izobrazbe v političnem, gospodarskem in socialnem vprašanju. Shod v Podčetrtku je bil tudi radi tega velezanimiv, ker je imel med svojimi posledicami zaslužen blamažo za podčetrteške Tervtone. Tožili so namreč društvo, da je imelo na vrtu in ne v sobi svoje zborovanje, a predsednik je bil oproščen, in Nemci so doživeli zopet en fiasko več. In tako je ta shod četrti, na katerega je prihitel z veseljem tudi poslanec Berks, da poroča svojim volilcem o delovanju v državnem zboru. Živo je slikal neznosne razmere minulega državnega zbora in jedino, kar je z veseljem povdarjal, je odprava, oziroma preuredba pristojbinskega davka, obsojal pa prihodninske davke in posebno obdačenje sladkorja, s katerim krivičnim davkom se je težko breme naložilo našemu ljudstvu, mesto da bi se obdačili tovarnarji, borza in veliki kapital. Sploh je zelo poljudno slikal stališče slovenskih poslancev in zagotavljal, da se bo trudil z vsemi močmi za boljšo prihodnost slovenskega kmeta, kateri ga je izvolil za svojega zastopnika. Navdušeno odobravanje. — Gospod Tomažič slika naše spodnještajerske razmere in obsoja nemške izgrede po vseh mestih. Ko je pojasnjeval, kako nam hočejo Nemci vsiliti svojo hvalisano kulturo, ki obstaja v psovanju, pretepanju Slovencev in polivanju z gnili jajci, so se slišali med kmeti ogorčeni klici: Sram jih bodi, take kulture mi nočemo, proč od Nemcev! — Zato pa omilujemo, pravi govornik dalje, iz dna srca naše brate v Celju, ki morajo prenašati vsakovrstna nasilstva od Nemcev. Pa vsi Slovenci jih spodbujamo, da vztrajajo v tem boju, in naj jih tolaži prepričanje, da niso osamljeni, ampak imajo za seboj nepokvarjeno, zdravo, zavedno ljudstvo slovensko. — Sledila je odborova volitev in predsednikom je bil zopet izvoljen enoglasno gospod Tomažič. Spominjajoč se h koncu papeža Leona XIII. in cesarja Frančiška Jožefa, katerima zakliče trikratni gromoviti živio, zaključil politični shod. — Z veseljem moramo povdarjati, da je bil vspeh tega shoda velikanski. Kmetje so spoznali, kdo jim hoče dobro, a sprevideli so tudi, kdo jih sili na natezalnico. Ljudstvo je sprejemno tudi za visoke misli in načrte, če se mu raztolmačijo in podajo v poljudni obliki. Zato je pa treba skupnega dela, posameznik ne more vsega. Pri našem shodu pa so bili odsotni, ki bi morali biti v prvih vrstah. Tega ni bilo doma, onega je vjedalo, tretjega grizlo, zopet drugega je zadržalo slabo vreme, zadnji se je izgovarjal, češ: poslanca ne bo, jaz tudi ne pridem. Gospoda, potem pa sklicujmo shode, toda ostanim o vsi doma za — pečjo. Ne, na resno, vztrajno delo, žrtvujmo nekaj, saj smo iz ljudstva, bodimo torej za ljudstvo in prihodnost je naša. — Reso-

lucije, ki so bile enoglasno sprejete, se glasé: 1. Zahteva se, da se celjska policija podrži. 2. Navdušeno se odobrava geslo: proč od Gradca! 3. Obsoja se najnovejši preobrat v večini spodnještajerskega slovenskega učiteljstva, ki zahteva, da se izključi iz šole vera in ves cerkven vpliv.

(Shod slovanskih časnikarjev v Krakovem) se prične 22. t. m. Napovedane so razne seje. Na dnevnem redu je mej drugim poročilo urednika Beaupréja: O nalogah in namenih slovanskega časopisja v Avstriji, urednika Svet. Vajanskega: O slovanski vzajemnosti v časopisju, urednika Pr. Gregra o ustanovitvi slovanske dopisovalne pisarne in urednika dr. Sokolovskega: O ustanovitvi slovanskega glasila v francoskem ali nemškem jeziku, urednika Hovorka o potrebi zveze slovanskih časnikarjev in kje da bo shod časnikarjev prihodnje leto.

(Mlekarsko zadrugo) so ustanovili v Škofji Loki.

(Dijaška kuhinja v Kranju) je te dni razposlala tiskano poročilo za šolsko leto 1898/1899. Podpirala je tekom šolskega leta 101 dijak, ob koncu leta 69. Od teh je bilo 19 odličnjakov ostali so dobro napredovali razun dveh, ki imata ponavljalni izpit. Izdalo se je vsem 18106 kosil po 11 kr. in 15849 večerij po 6 kr. V odboru dijaške kuhinje so trije zastopniki obč. odbora, dva zastopnika prof. zbora in dva zastopnika podpornikov. Prejemki so znašali 3369 gld. 94 $\frac{1}{2}$ kr., izdatki 2985 gld. 23 kr., torej je bilo prebitka 384 gld. 71 $\frac{1}{2}$ kr. Glavnica, od katere se smejo rabiti le obresti, znaša 7437 gld. 7 $\frac{1}{2}$ kr., razpoložnina 931 gld. 46 $\frac{1}{2}$ kr. Od 1. sept. 1894. do 15. avgusta tega leta je dijaška kuhinja prejela 17479 gld. 20 kr., izdala pa 9110 gld. 66 kr., torej znaša imetje 8368 gld. 54 kr.

(Shod na Igu.) V nedeljo 17. t. m., popoldne ob 3. uri, vršil se je na Igu pri Ljubljani ljudski shod. Govorili so: Gostinčar o škodljivem vplivu liberalizma na javno narodno gospodarstvo in sploh socijalno vprašanje, Mošker o gospodarski organizaciji, in č. g. Evg. Lampe o naobrazbi ljudstva. Shod je bil v kljub slabemu vremenu prav dobro obiskan. Oglasilo se je tudi precejšnje število mož in fantov za novo izobraževalno društvo, ki se v kratkem ustanovi. Bog daj srečo!

(Goriški deželni odbor) razpisuje štiri deželne ustanove po 200 gld. za dijake z Goriškega, ki so dovršili srednje in stopili na visoke šole. Dve ustanovi sta namenjeni za dijake slovenske in dve za dijake italijanske narodnosti. Prošnje do 15. okt. dež. odboru v Gorico.

(Naliv.) V noči od sobote na nedeljo je tudi v Gorici mej gromom in treskom hudo lilo. Voda je naredila precej škode.

(Morskega volka) so minoli petek pri Moščenicah ujeli reški ribiči. Volk je bil poldrugi meter dolg.

(Zahvala.) Slavnostni odbor za Blaž Potočnikovo slavnost v Št. Vidu nad Ljubljano se najudaneje zahvaljuje vsem društvom, korporacijam in zastopnikom vseh onih društev, katera so se vdeležila pretečeno nedeljo 17. t. m. slavnosti stoletnice rojstva Blaža Potočnika, in vsem drugim, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je slavnost tako častno izvršila. Iskreno hvalo izreka blag. gospej pokroviteljici Josepini Belčevi, katera je darovala krasni trobojni trak na čitalnično zastavo, in ji kliče: »Bog jo živi mnoga leta«. Toplo se zahvaljuje čast. gosp. prof. dr. Karlinu na cerkvenem govoru in č. prof. dr. Medvedu iz Maribora na njegovem prekrasnem vznesenem spominskem govoru ob gomili Blaža Potočnika. Zahvaljuje se nadalje slav. pevskemu društvu »Ljubljana« in mešanemu zboru »sišenske čitalnice« ki je nas očarala s prekrasnim petjem, čilemu sokolu, kojemu kliče gromoviti »na zdar!« Srčno hvalo izreka »slov. zid. in tes. društvu«, društvu rok. pomočnikov, kršč.-soc. zvezi, planinskemu društvu, domačemu kat. društvu rok. pomočnikov, domači požarni brambi in vsem onim, ki so izvolili polati brzojavke in pozdrave. Konečno kliče vsem Potočnikovim častilcem: Živeli! Slava spominu Blaža Potočnika! — V Št. Vidu dne 18. sept. 1899. Josip Arhar, predsednik.

(Nezgođe.) Včeraj zvečer je v Binderjevi tovarni strojni delavec Potočnik Gregor žagal deske in ga je pila prišla ter mu odsekala srednji prst leve roke. — Pirnat Alojz, delavec pri stavbeniku

Filipu Zupančiču, vlagal je danes zjutraj kamen pri zidanju nove hiše na Vrtači in se mu je kamen tako nesrečno izmuznil, da mu je zmečkal kazalec desne roke.

(Iz Št. Vida) se nam poroča, da je nekaj članov »Sokola« pri Potočnikovi slavnosti bilo v cerkvi. S tem popravljamo poročilo v včerajšnjem listu.

(V Šmartinu na Paki) se je osnovala Rajfajznovka in kmet. zadruga. Razložil in ustanovil ju je g. I. M. Kržišnik. Vpisalo se je takoj 66 udov. Blagajništvo je prevzel gosp. župnik Kolarič.

(Svinjski semnji v Mariboru) so začasno prepovedani, ker se je v okraju pokazala svinjska kuga; tudi uvoz živih prašičev v Maribor je prepovedan.

(Umor v Polni.) Po petdnevni razpravi so v soboto zvečer izrekli porotniki svojo sodbo nad morilcem Ane Hruzove, židom Hilanerjem. Z 11 proti jednemu glasu so sicer zanikali vprašanje glede zavratnega umora, soglasno pa potrdili, da je sokriv umora omenjene deklice. Sodišče je nato obsodilo Hilsnerja k smrti na vislicah.

(Največje orglje) imajo sedaj v mestni dvorani v Sydneyu. Veljajo 150.000 gld. delali so jih tri leta. Orglje imajo pet klaviatur, 144 registrov in od 8 do 9 tisoč piščalk, od teh je najdaljša 64 čevljev. Orglje obsegajo prostora 85×20 kvadr. čevljev ter jih goni plinov motor, močan za osem konjskih sil. Dvorana ima prostora za 6000 ljudi.

(Naučen pes.) Neki Anglež piše, da se je mudil dalje časa v Parizu, in od tam pripoveduje to-le dogodbo: Vsakikrat, kadar sem šel čez most Saint Péres, vrgel se mi je umazan, velik pes pod noge ter mi onesnažil čevlje. Nato pa se je kmalu prikazal snažitelj čevljev ter se ponudil, da mi očedi čevlje. Prvikrat nisem pazil na to, a ko se je to večkrat zgodilo, sem opozorjen spoznal, da je pes na to naučen od snažitelja čevljev in sicer tako, da se za umazane čevlje revnih ljudi ni menil, le na svetle čevlje gosposkih ljudi je prežal.

(Luccheni.) Konzul Zedinjenih držav v Genevi poroča v »Strand Magazine« sledeče podrobnosti o morilcu Luccheniju: Morilec ni v podzemskem zaporu, temveč v navadni celici, toda čisto osamljen. Osamljenje in tišina, ki vlada krog njega, ga muči hujše, kakor da bi ga obsodili na smrt. Kaže se mu obupno življenje v vsej svoji grozi. Prej brezdelen anarhist mora sedaj od 6. zjutraj do 6. zvečer pridno delati, a sadu svojega dela ne uživa nikoli. Ni čuda, da se torej kesa svojega zločina. Že po šestih tednih je priznal svojemu duhovniku, da je bil ves njegov cinizem pri preiskavi le umeten, da je že tri ure po storjenem umoru obžaloval svoje zlodejstvo. Izpovedal je tudi, da ima sokrivce, in najbrže jih bode vse naznanil.

(Konec prepiru.) Iz New-Yorka poročajo, da so se prebivalci nekega predela med Bolivijo in Brazilijo, radi katerega je nastal razpor med obema državama, proglasili za samostojno republiko.

(Zlobno.) Pesnik: »Priatelj, svetuj mi, kako naj usmrtil junaka v moji drami?« — Priatelj: »Čitaj mu svojo dramo!«

(Iz navade.) Sodnik: »Ali veste gotovo, da ste pozvonili, preden ste moža povozili?« — Obtoženec kolesar: »Seveda sem zvonil, saj vedno že iz navade pozvonim, preden koga povozim.«

Društva.

(Sentpeterska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) uljudno vabi vse častite člane moške in ženske podružnice k zadušni sveti maši, katera se bo darovala v četrtek 21. t. m., ob 10. uri v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani za pokojno svojo prvo vrlo blagajničarico g. Justino Premkovo, roj. Lavričovo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celoveo, 20. septembra. Mej navdušenimi pozdravi nebrojne množice prebivalstva se je odpeljal cesar danes dopoldne v Meran.

Celoveo, 20. septembra. Velike vojaške vaje so bile včeraj končane.

Celoveo, 20. septembra. Pri vojaških vajah se je včeraj pri umikanju prekučnil kanon ter je vojaku pretrgal trebuh, drugemu pa odtrgal nogo.

Dunaj, 20. septembra. Vse časopisje je v tem jedino, da se v kratkem izvrše važne spremembe v ministerstvu; splošno se sodi, da danes Thun izroči cesarju v Meranu svojo ostavko.

Dunaj, 20. septembra. Posl. Lemisch je posl. Funkeju vrnil pismo, s katerim ga vabi na konferencijo, rekoč, da je njegova stranka izstopila iz skupnega vodstva nemške opozicije.

Dunaj, 20. septembra. »Neue Freie Presse« poroča, da je vlada že odbrala kandidata za izpraznjeno praško nadškofijsko stolico; vladna kandidata sta baje kneza Hohenlohe in Schönburg, zadnji benediktinec v Emavsu pri Pragi.

Dunaj, 20. septembra. Londonska poročila še ne povedo, da je Anglija napovedala vojsko Transvalcem, vendar omenjajo, da se že na obeh straneh ob meji zbirajo vojaške čete ter da je vsak trenotek pričakovati, da se vojska prične. Anglija ima sedaj proste roke in hoče izrabiti ugodno priliko, da vtrdi svoje stališče v južni Afriki.

Levov, 20. septembra. Cesar je rodbini grofa Dzieduszyckiego iz Celovca brzojavno izrazil sožalje.

Praga, 20. septembra. Praški listi poročajo, da v kratkem izbruhne v Avstriji ministerska kriza.

Bruselj, 20. septembra. Vojvoda orlanski je v Alzuthu na Ogerskem; tudi to kaže, da so vse vesti o »komplotu« deloma izmišljene, deloma pretirane.

Bern, 20. septembra. Srbi, živeči na Švicarskem, so imeli v Bernu velik shod, na katerem so oporekali procesu v Srbiji ter sklenili, po vseh večjih mestih Evrope sklicati shode in protestovati proti sedaj vladajočemu nasilstvu na Srbskem.

Lipsko, 20. septembra. Policiji je naročeno, preprečiti vsak shod, katerega bi hoteli napraviti avstrijski nemškonacijonalni poslanci.

Pariz, 20. septembra. Položaj v Rue Chabrol se je nenadoma spremenil. Sinoči je obiskal Guérina brat Millevoye-jev Lesies ter se dalje časa z njim razgovarjal. Danes ob 4. uri zjutraj so se pa odprla nenadoma vrata Guérinove hiše in na čelu svojih tovarišev je prikorakal Guérin po jednomesečnem prostovoljnem zaporu naravnost čaka-joči policiji v naročje. Ko so ga aretovali, se ni nič ustavljal. Njegovih tovarišev dosedaj niso prijeli.

Rennes, 20. septembra. Dreyfus je danes zjutraj ob 3. uri ostavil tukajšnjo ječo ter se odpeljal naravnost v Nantes. Pri tem se ni pripetilo nič izrednega.

Madrid, 20. septembra. Včeraj se je pred vojnim sodiščem pričela obravnava proti generalu Monteju, ker je dopustil, da so se Amerikani polastili Cavite. Javni tožitelj zahteva, da se obsodi zatoženca v do-smrtno ječo in na izgubo vseh častij.

London, 20. septembra. V petek ima ministerstvo posvet ter se najbrže odloči za vojsko. — Krüger je naprosil tri evropske velevalsti za posredovanje.

Cena žitu na dunajski borzi

dne 19. septembra 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen	gl.	8.49	do gl.	8.51
» » pomlad	»	8.83	»	8.85
Rž za jesen	»	6.84	»	6.86
» » pomlad	»	7.21	»	7.23
Turšica za september	»	5.45	»	5.46
» » oktober	»	5.47	»	5.49
» » maj-junij	»	5.37	»	5.38
Oves za jesen	»	5.40	»	5.41
» » pomlad	»	5.75	»	5.76

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Puščina v 24 urah v mm.
19	9. zvečer	733.6	13.4	sl. sever	poloblačno	
20	7. zjutraj	734.0	10.2	brezv.	sk. oblač.	0.0
	2. popol.	732.4	21.7	m. juah.	pol oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 13.5°, normale: 14.3°.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanju vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
227 51

Oglje za kadilnico
izdeluje
V. A. Winding
v Bistrici ob Dravi, Koroško.
Znano dobra postrežba in naj-
boljše blago.
PRAKTISCH und GUT Na stotine spričal je na razpolago. Eno najsladi:
Vaše blagorodje!
Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo porabili.
Krasna in primerna iznajdba!
Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosl tega oglja,
ali po povzetju ali kakor je sicer navada na naslov:
Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopelne
ulice 4. Česko.
106 26-5 S posebnim spoštovanjem ves udani
Fra. Fr. Em. Ybl,
t. č. podpripor.
V Pragi, 9. maja 1895.
Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna dobrota blaga.

**Laki za kočije, podstavke in
razkrojljivi laki** tvrdke W. Harland in sin
v Londonu so izmed vseh
lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznane najboljše,
ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno
krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne povzročajo niti
marog, niti ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški
ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Fran-
čiškanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-6

Križevi pot,
183 cm visok in 64 cm širok ima na prodaj za
gld. 120.— 741 6-8j
FR. TOMAN,
podobar in pozlatar v Ljubljani, Valvazorjev trg.

Naznanilo.
Z današnjim dnevom **preneha** zopet
gostilna „pri Jarcu“
v Medvodah
do prihodnje pomladi.
Zanesljiv in pošten gostilničar pre-
vzame lahko gostilno takoj ali kasneje.
Fran Jarc.
770 1-1

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. ministerstva za uk in bogočastje
priduščeni slovenski
mali, srednji in veliki
katekizem ali krščanski nauk,
ki ga je založilo knezoškofijstvo ljubljansko, se dobiva pri knjigotržcih na drobno mali po 15 kr.,
srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.
Na debelo pa ga bo od 15. sept. 1899 dalje razprodajalo edino le knezoškofijstvo ljubljansko, ki je
poskrbelo za to, da ne dobé le knjigotržci kolikor mogoče velikih ugodnosti, ampak da bo dajalo tudi
gg. katehetom, ki bi katekizma več vkupaj naročili, na vsakih 10 iztisov po tri iztise namečka za ubožne učence.
Vsi iztisi katekizma, kar se jih bo od 15. septembra t. l. dalje razprodalo knjigotržcem, bodo imeli
znotraj na platnicah prilepljen po en listič. Te lističe naj gg. katehetje od učencev nabirajo ter naj je svoj
čas pošljejo knezoškofijstvu ljubljanskemu, katero jim bo poslalo za vsakih 10 takih listkov po en iztis
dotičnega katekizma za ubožne učence zastoj. Plačati jim bo samo troške pošiljatve.
Natančneje pojasnila gledé dobave v večjih množinah daje na željo gg. razprodajalcem knezo-
škofijstvo ljubljansko.
V Ljubljani, dané 9. septembra 1899. 749 6

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gld. 46.830.—,
Promet od 1. oktobra 1898 do 1. avgusta 1899 gld. 1.661.490-22.
Skupna aktiva gld. 287.978-03 kr.
Sprejema: hranilne vloge po 4½%, vloge na tekoči račun po 3½%,
od dneva vložitve do dneva vzdige.
Izposoja se na menice in na personalni kredit proti obrestim po
5 do 6%, brez kakih stroškov. 676 6
Urađuje se vsaki dan ob navadnih urah: Dvorski trg št. 3.

Vincencij Čamernik
v Ljubljani, Slomšekove ulice št. 9
nasproti mestni elektrarni
se priporoča velečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in slavnemu p. n.
občinstvu v naročila na razna strokovno natančno izvršena
cerkvena umetna in stavbinska dela
po poljubnih načrtih in narisih. — Ob priliki bližajočega se praznika Vseh
svetnikov priporoča ob enem svojo **izborno zalogo**
nagrobnihi spominkov
iz raznovrstnih marmorjev. Vsprejema pa tudi naročila na izvršitev istih po spe-
cijalnih načrtih in poljubnih slogih. — Cene so delu in blagu primerno zelo
nizke, izvršitev naročenih del točna in trpežna. 769 10-1
Narisi so na razpolago.

Koverti s firmo
in
vizitnice
priporoča
Katol. Tiskarna,
v Ljubljani.

Lepa garnitura
(zelena): zófa, dva fotelja, dve mizi in
6 stolov je po jako nizki ceni **na prodaj**
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 16. I. nad-
stropje na levo. 766 4-1

Knjigarna
Kleinmayr-ja & Bamberg-a
v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2
priporoča svojo 639 6-6
popolno zalogo
vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih
šolskih knjig
v najnovjših izdajah broširanih in v trdnih šolskih
vezih **po znižanih cenah.**
Seznami uvedenih knjig se oddajajo **zastoj.**

Telefon št. 135.
Kupuje in prodaja vse zdalej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana
„BANKA Maks Veršec“
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet št. 847 533.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema **hranilne vloge** v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dné do dné po 4½%.
Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

— Dunajska borza. —

Dné 19. septembra.		Dné 19. septembra.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	99 gld. 90 kr.	4% državne srečke l. 1864, 250 gld.	171 gld. 25 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 » — »
Skupni državni dolg v srebru	99 » 80 »	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 » 50 »	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 85 »
Avstrijska zlata renta 4%	117 » 85 »	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 » 50 »	Rudolfove srečke, 10 gld.	29 » — »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 » 25 »	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 » 25 »	Salmove srečke, 40 gld.	83 » 75 »
Ogerska zlata renta 4%	117 » 45 »	Tisne srečke 4%, 100 gld.	140 » 25 »	St. Genois srečke, 40 gld.	84 » — »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	95 » 15 »	Dunavske vravnave srečke 5%	128 » 50 »	Waldsteinove srečke, 20 gld.	62 » — »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	901 » — »	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 » 50 »	Ljubljanske srečke	23 » 20 »
Kreditne delnice, 160 gld.	369 » 50 »	Posojilo goriškega mesta	112 » — »	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 » — »
London vista	120 » 60 »	4% kranjsko deželno posojilo	— » — »	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3210 » — »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 95 »	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97 » — »	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	428 » — »
90 mark	11 » 79 »	Priporitetne obveznice državne železnice	215 » 25 »	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	71 » 75 »
90 frankov (napoleonidor)	9 » 56½ »	» » južne železnice 3%	169 » — »	Splošna avstrijska stavbinska družba	103 » — »
Italijanski bankovci	44 » 45 »	» » južne železnice 5%	118 » — »	Montanska družba avstr. plan.	280 » 25 »
C. kr. cekini	5 » 69 »	» » dolenskih železnic 4%	99 » 50 »	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	186 » — »
				Parizskih rubljev 100	127 » 37 »

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulani na izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.